

PRANO DOVYDAIČIO BIOGRAFIJA

1886 12 02	gimė Marijampolės apskritys, Višakio Rūdos valsčiuje, Runkių kaime (vyriausias 15 vaikų šeimoje)
1896–1899 m.	mokėsi Višakio Rūdos pradžios mokykloje
1903 metais	įstojo į pavyzdinės mokyklos prie Veiverių mokytojų seminarijos penktą skyrių
1904–1905 m.	mokėsi Veiverių mokytojų seminarijoje
1908 m. pavasarį	Marijampolės gimnazijoje eksternu išlaikė viso gimnazijos kurso egzaminus
1908–1912 m.	studijavo Maskvos universiteto Teisės fakultete
1910 m.	už konkursinį darbą <i>Guyau etikos kritika</i> laimėjo sidabro medalį
1910 m. pavasarį	A. Jakšto-Dambrausko redaguojamame žurnale <i>Draugija</i> paskelbė pirmajį mokslinį straipsnį
1911 m.	išleista knyga <i>Bibliją ir Babeli</i>
1912 m.	išleista knyga <i>Kristaus problema</i>
1912 metais	įstojo į Maskvos universiteto Istorijos-filologijos fakultetą, kurį nuo 1909 m. lankė kaip laisvas klausytojas
1911 m. vasaryje	pasirodė pirmasis Dovydaičio redaguojamos <i>Ateities</i> numeris
1911 m. pabaigoje	sukūrė šeimą – vedė Marcelę Bucevičiūtę
1913–1915 m.	Vilniuje redagavo <i>Viltį</i>
1916 m. pradžia	pirmosios lietuviškos <i>Saulės</i> gimnazijos Kaune direktorius
1916–1919 m.	<i>Saulės</i> draugijos vicepirmininkas ir pirmininkas
1917 09 21	Lietuvos Tarybos narys
1918 m.	pradėjo leisti pirmajį katalikišką žurnalą pedagogams <i>Lietuvos mokykla</i>
1918 m. Vasario 16-oji	Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras
1919 03 09 (12)–	Dovydaitis sukūrė ir vadovavo Trečiajam ministru kabinetui
1919 04 12	Lietuvių katalikų mokytojų sąjungos pirmininkas
1920–1924 m.	pradėjo leisti gamtos mokslų žurnalą <i>Kosmos</i>
1920 m.	įsijungė į akademinių darbą Aukštuojuose kursuose
1920 m.	pradėjo leisti filosofijos žurnalą <i>Logos</i> (žurnalas atgaivintas 1989 metais. Vyr. redaktorė Dalia Marija Stančienė)
1921 m.	vyriausias Ateitininkų federacijos vadadas
1921–1927 m.	

1922–1940 m.	Lietuvos universiteto Teologijos-filosofijos fakulteto, Filosofijos skyriaus Religių istorijos katedros vedėjas
1922–1929 ir 1933–1940 m.	1922 m. įsteigtos Lietuvių katalikų mokslo akademijos (LKMA) vicepirmininkas
1922 m.	atskiru leidiniu <i>Mūsų idėjos</i> išleisti Dovydaičio straipsniai
1924 m.	pradėjo leisti religijų istorijai skirtą žurnalą <i>Soter</i> (žurnalas atgaivintas 1999 metais. Redakcinės kolegijos pirminkas dr. doc. mons. Vytautas Steponas Vaičiūnas)
1924/1925 m.m.	Teologijos-filosofijos fakulteto sekretorius
1927 m.	suteikiamas ordinario profesoriaus vardas
1927 m.	Universiteto ateitininkų abstinentų korporacija savo menešatą Dovydaitį apdovanojo pirmojo laipsnio aukso medaliu
1927–1940 m.	Katalikų veikimo centro Vyriausios valdybos narys ir vicepirmininkas (1931–1937)
1928/1929 m. m.	Universiteto senato sekretorius
1928–1934 m.	Lietuvos Darbo federacijos vicepirmininkas
1931–1940 m.	Lietuvių enciklopedijos viceredaktorius
1932 m.	kartu su Juozu Eretu ir Jonu Leimonu už valdžios uždraustą ateitininkijos veiklą buvo suimti. Dovydaitis pusantro mėnesio kalėjo Bajorų (prie Kretingos) bei Marijampolės kalėjimuose
1933 m.	pirmajame LKMA suvažiavime paskelbti pirmieji trys LKMA akademikai: Aleksandras Jakštas-Dambrauskas, Stasys Šalkauskis ir Dovydaitis
1934–1940 m.	Lietuvos Krikščionių darbininkų sajungos pirmininkas
1935 m.	suteiktas filosofijos daktaro laipsnis (už visą mokslinį darbą – vietoj disertacijos)
1936 02 25	Antrajame LKMA suvažiavime išrinktas į nuolatinę Gamtos mokslų sekcijos valdybą
1936 m.	už ateitininkų veiklą atleistas iš profesoriaus pareigu (VDU Teologijos-filosofijos fakulteto iniciatyva po dviejų mėnesių sugrąžintas)
1940 07 16	sovietiniams okupantams uždarius VDU Teologijos-filosofijos fakultetą, pasitraukė į savo ūkį Paprienuose
1941 06 14	suimtas. Išvežtas į Sibirą. Kentėjo Starobel, Gari Nr. 10, Gari Nr. 47 lageriuose
1942 07 13	etapu išsiuistas į Sverdlovsko kalėjimą, kurį pasiekia liepos 18 d.
1942 11 04	garsiajai „troikai“ pritaikius net ketvertą pastraipų iš 58-ojo straipsnio – sušaudytas Sverdlovske. Kapas nežinomas

1969 02 28 raštu Nr. 340/68 LTSR prokuratūra patvirtino Dovydaičio „nusikalstamą“ veiklą
1989 01 16 reabilituotas. Reabilitacijos pažymėjimas Nr. 198. 13-10/89
2000 05 07 Popiežius Jonas Paulius II paskelbė kankiniu

Profesoriaus Prano Dovydaičio šeima

Žmona	Marcelė Bucevičiūtė-Dovydaitienė (1884 04 15–1972 05 24)
Dukra	Ona Dovydaitytė-Malko (1912 09 29–1984 05 21)
Jos vyras	ukrainietis Malko Andriejus Nikalojaus (1914–1999)
Sūnus	Jonas Dovydaitis (1914 07 12–1983 09 20)
Pirmoji žmona	Jozefina Žukaitė (1926 04 18–1952 05 19)
Ju vaikai:	Auksė Dovydaitytė-Žukienė (g. 1948 05 27) Gedvilas Dovydaitis (1950 11 17–1975 10 08) Rūta Dovydaitytė-Riaukienė (g. 1952 05 19, gyvena Australijoje)
Antroji Jono žmona	Marija Vanagaitė (g. 1926 04 22)
Ju vaikai	Jonas Dovydaitis (g. 1963 06 07) Aušra Dovydaitytė (g. 1968 03 04)
Sūnus	Juozas Dovydaitis (1916 05 06, mirė kūdikystėje)
Sūnus	Vytautas Dovydaitis (1920 04 01–1995 02 15)
Žmona	Marytė Gramalaitė (g. 1930–1998)
Ju vaikai:	Jolanta Dovydaitytė-Varanavičienė-Janušauskienė (g. 1952 10 03) Vaidotas Dovydaitis (g. 1955 05 11) Liutauras Dovydaitis (1960 01 22)
Dukra	Laima Dovydaitytė-Juškevičienė (1925 03 26–1994 09 30)
Vyras	Edmundas Juškevičius (1924 07 26)
Ju dukra	Erminija Juškevičiūtė (1955 09 14–1996 01 08)

Sudarė dr. Aldona VASILIAUSKIENĖ

Pranas Dovydaitis Biography

1886 12 02	was born in the region of Marijampolė, in Višakio Rūda, in the village of Runkiai (the eldest in a family of 15 children)
1896–1899	studied in Višakio Rūda elementary school
1903	entered the fifth class of Veiveriai teacher training college
1904–1905	studied to be a teacher in Veiveriai
1908 spring	passed the examinations in all the courses in Marijampolė gymnasium
1908–1912	studied in the faculty of law at Moscow University
1910	won a silver medal for his work <i>A Critique of Guyau's Ethics</i>
1910 spring	published his first research article in the journal <i>Association</i> , the editors of which was A. Jakštas-Dambrauskas
1911	his book <i>Bible and Babel</i> was published
1912	his book <i>The Question of Christ</i> was published
1912	entered the faculty of history at Moscow University (he had been attending as an extramural student since 1909)
1911 February	the first number of <i>The Future</i> , of which he was the editor, was published
At the end of 1911	married Marcelė Bucevičiūtė
1913–1915	edited <i>The Hope</i> in Vilnius
At the beginning of 1916	became headmaster of the first Lithuanian gymnasium in Kaunas
1916–1919	was president and vice-president of the gymnasium assembly
September 21, 1917	a member of the Council of Lithuania
1918	started to publish the first Catholic journal, <i>The School of Lithuania</i> , for schoolteachers
February 16, 1918	was signatory to the Act of Independence
March 9 (12), 1919	Dovydaitis formed and led the Third Cabinet
1920–1924	was president of the Union of Catholic Teachers of Lithuania
1920	started to publish the journal of the natural sciences <i>Cosmos</i>

- 1920 was involved in an academic project in higher education
- 1921 started to publish the philosophical journal *Logos* (the journal started again in 1989, with Dalia Marija Stančienė as editor-in-chief)
- 1921–1927 a leader of the Ateitininkai federation
- 1922–1940 head of the department of theology-philosophy and of the sub-department of philosophy in the department of the history of religion at the University of Lithuania
- 1922–1929 vice-president of the Academy of Catholic Science of Lithuania (LKMA) established in 1922 was vice-president
- 1933–1940 1922 articles by Dovydaitis were published in a separate edition, *Our Ideas*
- 1924 started publishing the journal *Soter* on the history of religions (the journal started again in 1999, with dr doc. mons. Vytautas Steponas Vaičiūnas as the chairperson of the editorial board)
- 1924/1925 secretary of the faculty of theology-philosophy
- 1927 became a professor
- 1927 awarded the first-degree gold medal by the Ateitininkai temperance club of the university
- 1927–1940 1927 a member and vice-president (1931–1937) of the main council of the Catholic centre
- 1928/1929 secretary of the senate of the university
- 1928–1934 vice-president of the Work Federation of Lithuania
- 1931–1940 1932 editor-in-chief of the Encyclopaedia of Lithuania arrested, together with Juozas Eretas and Jonas Leimonas, for being members of Ateitininkai, which was banned by the government. Dovydaitis was held in prison in Bajorai (near Kretinga) and in Marijampolė for a month and a half
- 1933 the first three LKMA academics were announced at the first congress of the LKMA: Aleksandras Jakštas-Dambrauskas, Stasys Šalkauskis and Dovydaitis
- 1934–1940 1933 vice-president of the Party of Lithuanian Christian Workers
- 1935 acknowledged as a doctor of philosophy (for all his scientific work instead of a dissertation)
- February 25, 1936 was elected to the Council of Natural Sciences at the second congress of the LKMA
- 1936 dismissed as a professor for being an Ateitininkas (in two months he returned to work, thanks to the initiative of the faculty of theology-philosophy of VDU)

<i>July 16, 1940</i>	the faculty of theology-philosophy of VDU having been closed by the Soviet invaders, he moved to his farm in Paprieniai
<i>June 14, 1941</i>	arrested and deported to Siberia; suffered in Starobel, Gari Nr. 10, Gari Nr. 47
<i>July 13, 1942</i>	was sent to prison in Sverdlovsk, arriving there on 18 July
<i>November 4, 1942</i>	was shot in Sverdlovsk; the site of his grave is unknown
<i>February 28, 1969</i>	his 'criminal' activity was confirmed by the LTSR procurator No 340/68
<i>January 16, 1989</i>	exonerated, according to document No 198. 13-10/89
<i>May 7, 2000</i>	was recognised by Pope John Paul II

The family of Professor Pranas Dovydaitis

Wife	Marcelė Bucevičiūtė-Dovydaitienė (15/04/1884–24/05/1972)
Daughter	Ona Dovydaitytė-Malko (29/09/1912–21/05/1984) Ukrainian Malko Andriejus Nikalojaus (1914–1999)
Her husband	
Son	Jonas Dovydaitis (12/07/1914–20/09/1983)
First wife	Jozefina Žukaitė (12/18/1926–19/05/1952)
Their children:	Auksė Dovydaitytė-Žukienė (27/05/1948) Gedvilas Dovydaitis (17/11/1950–08/10/1975) Rūta Dovydaitytė-Riaukienė (19/05/1952, lives in Australia)
Second wife	Marija Vanagaitė (22/04/1926)
Their children:	Jonas Dovydaitis (07/06/1963) Aušra Dovydaitytė (04/03/1968)
Son	Juozas Dovydaitis (06/05/1916, died at birth)
Son	Vytautas Dovydaitis (01/04/1920–15/02/1995)
Wife	Marytė Gramalaitė (1930–1998)
Their children:	Jolanta Dovydaitytė-Varanavičienė-Janušauskienė (03/10/1952) Vaidotas Dovydaitis (11/05/1955) Liutauras Dovydaitis (22/01/1960)
Daughter	Laima Dovydaitytė-Juškevičienė (26/03/1925–30/09/1994)
Husband	Edmundas Juškevičius (26/07/1924)
Their daughter	Erminija Juškevičiūtė (14/09/1955–08/01/1996)

Compiled by Dr. Aldona VASILIAUSKIENĖ
Translated by Juneta ŠMULKŠTAITĖ